

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413216596
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6413216596.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Márie Jamriškovej, PhD., v právnej veci žalobcu ESCO Krupina, s.r.o., so sídlom Svätotrojčné nám. 1, 963 01 Krupina, IČO: 36 031 623, zast. JUDr. Elena Ľalíková, advokátka, Podbrezovská 34, 831 06 Bratislava proti žalovanému Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, so sídlom Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, IČO: 36 022 047, zast. AK GRUBER, s.r.o., so sídlom Janka Kráľa 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 51 243 814 o náhradu škody vo výške 12.712.316 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4Cb/51/2013-357 zo dňa 17. septembra 2019 takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4Cb/51/2013-357 zo dňa 17. septembra 2019 potvrdzuje.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím v prvej výrokovej vete zamietol žalobu v celom rozsahu. V druhej výrokovej vete priznal žalovanému nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému náhrady škody vo forme ušlého zisku vo výške 12.712.316,- Eur s príslušenstvom. Podľa žalobcu žalovaný vyhlásil vo Vestníku č. 34/2009 z 21.02.2009 medzinárodnú verejnú súťaž na odber a odvoz odpadového popolčeka z odkalísk teplární Martin, Zvolen a Žilina pre ekologické zneškodnenie, ktoré sa malo financovať z prostriedkov štátu. Žalobca túto verejnú súťaž vyhral a dňa 22.06.2009 strany sporu uzavreli zmluvu o poskytovaní služieb. Žalobca v rámci plnenia uvedenej zmluvy dňa 02.09.2009 vyfakturoval žalovanému za odvoz a likvidáciu popolčeka v objeme 10.025,156 t dohodnutú sumu vo výške 1.348.082,73 Eur s DPH. Žalovaný najskôr žiadal o stornovanie uvedenej faktúry, neskôr listom zo dňa 14.10.2009 namietal neplatnosť zmluvy pre jej rozpor s dobrými mravmi. Žalobca so svojim nárokom obrátil na súd, ktorý rozsudkom č.k. 20Cb/111/2010-116 zo dňa 28.10.2010 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.348.082,73 Eur s úrokom z omeškania. Uvedený rozsudok bol na odvolanie žalovaného potvrdený Krajským súdom v Žiline rozhodnutím zo dňa 29.09.2011 a Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného uznesením zo dňa 08.10.2012 odmietol ako neprípustné. Žalovaný dlžnú sumu dobrovoľne neuhradil a pohľadávka žalobcu bola dňa 22.11.2012 vymožená v exekúcii vedenej na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 6Er/2268/2011.

3. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca považoval zmluvu o poskytovaní služieb zo dňa 22.06.2009 (ďalej aj „Zmluva“) za platnú a záväznú v zmysle ústavnej zásady „pacta

sunt servanda“. Žalobca bol pripravený riadne a včas plniť, avšak nemohol plniť výlučne pre okolnosti na strane žalovaného. Žalobca požadoval od žalovaného náhradu zisku v súlade s § 381 Obchodného zákonníka. Výšku obvyklého zisku ustálil znalec Ing. J. Piško v znaleckom posudku č. 2/2013, a to za prvý rok vo výške 3.178.603,- Eur, za druhý rok vo výške 3.717.000,- Eur, za tretí rok vo výške 2.607.304,- Eur, za štvrtý rok vo výške 3.209.409,- Eur, ktoré sú už splatné a celkom dosahujú sumu 12.712.316,- Eur, ktorú si žalobca uplatnil žalobou.

4. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Podľa neho žalobca si neplnil povinnosti podľa zmluvy riadne a včas a žalovaný písomnými podaniami zo dňa 10.05.2011 a 24.05.2011 odstúpil od zmluvy. Výsledok súdneho konania vedeného na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 20Cb/111/2010 je pre ďalšie plnenie zo zmluvy irelevantný, nakoľko jeho predmetom bolo zaplatenie za odber, odvoz a následne zneškodnenie zmesi popolčeka a škváry vo Zvolenskej teplárenskej, a.s. a nie porušenie povinností žalobcom, ktoré zakladali nárok žalovaného na odstúpenie od zmluvy. Žalobca podľa žalovaného nepreukázal v čom má spočívať omeškanie žalovaného, keď v žalobe neuviedol aké porušenie povinností má zakladať jeho nárok na náhradu škody a nepreukázal ani splnenie troch podmienok odôvodňujúcich priznanie uplatneného nároku. Podľa žalovaného plnenie podľa zmluvy bolo vykonávaním záležitostí v prospech iného, teda v prospech tretej osoby, ktoré malo byť financované prostredníctvom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, teda nebolo vykonávané v prospech žalovaného.

5. Podľa žalovaného zmluva o poskytovaní služieb bola v časti určenia ceny za odber, odvoz a zneškodnenie zmesi popolčeka a škváry dojednaná v rozpore s dobrými mravmi a uplatnenie nároku na náhradu škody je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, teda nemôže požívať právnu ochranu. Dojednaná cena za jednu tonu odobratej, odvezenej a zneškodnenej zmesi odpadu vo výške 113,- Eur bez DPH sa javí ako neprimerane vysoká, mnohonásobne prekračujúca cenu obvyklú. Napríklad zmluva o likvidácii uloženého odpadu uzatvorená medzi TK, a.s. (správne malo byť uvedené „Tepláreň Košice, a.s.“) a ODOS, s.r.o. obsahuje cenu vo výške 49,20 Eur bez DPH. Podľa žalovaného dokonca v roku 2009 bola uzatvorená zmluva medzi žalobcom a Zvolenskou teplárenskou, a.s. o poskytnutí služby, na základe ktorej žalobca poskytoval identické plnenie za jednotkovú cenu 8,30 Eur za jednu tonu bez DPH.

6. Podľa žalovaného je potrebné vyhodnotiť uplatnenie nároku žalobcu na náhradu škody aj ako uplatnenie práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Poukázal na znenie ustanovenia § 381 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je zrejmé, že kritérium podmienok poctivého obchodného styku je obsiahnuté priamo v právnej vete zákonného ustanovenia, ktoré upravuje možnosť uplatnenia náhrady škody v rozsahu „abstraktného“ ušlého zisku. Žalovaný poukázal na to, že v danom prípade kritérium poctivého obchodného styku nie je splnené, preto súd nemôže žalobcovi náhradu škody priznať.

7. Podľa napadnutého rozhodnutia žalobca v priebehu konania zobral žalobný návrh v časti istiny vo výške 5.071.769,- Eur späť. Súčasne žiadal, aby súd pripustil zmenu petíty žaloby v časti uplatneného úroku z omeškania, ktorú zmenu okresný súd pripustil uznesením na pojednávaní dňa 01.03.2018.

8. Z napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie pôvodne rozhodol rozsudkom sp. zn. 4Cb/51/2013-259 zo dňa 26.04.2018 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.640.547,- Eur spolu s príslušenstvom a vo zvyšnej časti konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby. Uvedené rozhodnutie odvolací súd uznesením sp. zn. 43Cob/115/2018-331 zo dňa 30.5.2019 v časti, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť sumu 7.640.547,- Eur s príslušenstvom zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uložil okresnému súdu, aby sa zaoberal námietkami žalovaného ohľadne nemožnosti plnenia žalovaného z uzavretej zmluvy, ako aj jeho námietkami, že uplatňovaný nárok je v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Uložil okresnému súdu posúdiť nárok žalobcu aj z hľadiska § 379 a § 382 Obchodného zákonníka a vyhodnotiť, či žalobca prijal opatrenia za účelom eliminácie alebo zníženia hrozacej škody. Odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí konštatoval, že zatiaľ nebolo preukázané splnenie atribútov náhrady škody vo forme ušlého zisku uplatneného žalobcom.

9. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie opakovane vykonal dokazovanie v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu so zameraním sa na posúdenie námietok žalovaného ohľadne

nemožnosti jeho plnenia zo zmluvy, ako aj posúdenia, či uplatnený nárok žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi, či v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

10. Po opätovne vykonanom dokazovaní a na základe viazanosti názorom odvolacieho súdu okresný súd dospel k záveru, že medzi stranami došlo dňa 22.06.2009 k uzavretiu zmluvy o poskytnutí služieb podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, t. j. nepomenovanej zmluvy (ďalej „Zmluva“). Jej predmetom je záväzok žalobcu odobrať, odviešť a zneškodniť zmes popolčeka a škváry z teplární uvedených v odseku 1.2 zmluvy (Martinská teplárenská, a.s., Zvolenská teplárenská, a.s., Žilinská teplárenská, a.s.) v mesiacoch apríl - október príslušného kalendárneho roka počas doby platnosti zmluvy, t.j. počas 72 mesiacov. V bode 3.3 Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že žalovaný zabezpečí, aby dotknuté teplárenské spoločnosti pravidelne vykonávali vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín k odberu pre žalobcu. Zo Zmluvy vyplýva cena za dojednané služby vo výške 134,47 Eur s DPH za jednu tonu odobratej, odvezenej a zneškodnenej zmesi. Z posledného bodu zmluvy obsiahnutého v čl. VI. okresný súd zistil, že predmet zmluvy mal byť financovaný z prostriedkov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, t.j. tretieho subjektu. V prípade, že Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky neposkytne finančné prostriedky, zmluvné strany sú povinné upraviť dodatkom ku zmluve ďalší postup plnenia zmluvy.

11. Okresný súd mal nesporne preukázané, že žalobca vyzval teplárenské spoločnosti (Martinská teplárenská, a.s., Zvolenská teplárenská, a.s., Žilinská teplárenská, a.s.) listom zo dňa 28.07.2009 o poskytnutie súčinnosti vyplývajúcej z uzatvorenej zmluvy zo žalobcom. Uvedenú súčinnosť, t.j. vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín, mu poskytla len Zvolenská teplárenská, a.s. v auguste 2009 a žalovaný (správne malo byť uvedené „žalobca“) svoju povinnosť odobrať, odviešť a zneškodniť popolček a škváru realizoval. Za to mu bola poskytnutá odmena na podklade rozhodnutia Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Cb/111/2010-116 zo dňa 28.10.2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.09.2011, ktorá bola následne exekučne vymožená dňa 22.11.2012 v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 6Er/2268/2011. Následné plnenie zo zmluvy žalobca nerealizoval, nakoľko mu subjekty, ktoré boli uvedené v zmluve ako kontaktné body (uvedené v bode 3.7 zmluvy) ani samotný žalovaný nezabezpečili potrebnú súčinnosť. Žalovaný listami zo dňa 14.09.2009 a 14.10.2009 žalobcovi oznámil, že nemá finančné prostriedky na realizáciu danej akcie a teplárne ako vlastníci zmesi, ktorej sa týka záväzok žalobcu, neboli účastníkmi zmluvy a neprejavili súhlas s odobratím, odvezením a zneškodnením danej zmesi. Podľa okresného súdu uvedené skutočnosti neboli medzi stranami sporné. Poukázal na to, že žalobca si uplatňuje náhradu škody vo forme ušlého zisku, ktorá mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s tým, že žalovaný nezabezpečil svoje povinnosti zo zmluvy tým, že nezabezpečil, aby teplárenské spoločnosti pripravili pre žalobcu vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry na odvoz.

12. Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu, vzhľadom na námietky žalovaného ohľadne možnosti plnenia zo zmluvy, ako aj s poukazom na dodržanie zásady poctivého obchodného styku, či predvídateľnosti škody súd prvej inštancie dospel k záveru, že výkon práva žalobcu na náhradu škody z uzavretej zmluvy je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Svoj záver odôvodnil tým, že v zmluve boli dojednané povinnosti žalovaného v rozpore s jeho možnosťami ako štátneho podniku vynútiť plnenie od tretích osôb (teplárenských spoločností), ktoré v danom záväzkovom vzťahu nevystupovali a k danej povinnosti sa subsidiárne nezaviazali. Podľa okresného súdu sa žalovaný síce zaviazal v zmluve v čl. v bode 3.3 Zmluvy, že zabezpečí, aby vlastníci príslušnej teplárne pravidelne vykonával vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín na odbernú hromadu aby poskytovateľ - žalobca mohol bez obmedzenia plniť svoju povinnosť zo zmluvy, avšak danú povinnosť v priebehu trvania zmluvného vzťahu nebol schopný plniť, pretože tretie subjekty, ktoré neboli zmluvnými stranami daného záväzkového vzťahu neboli ochotné uvedenú povinnosť vykonávať. Túto skutočnosť mal súd prvej inštancie preukázanú listami žalovaného zo dňa 14.09.2009 a 14.10.2010, ktorými žalobcovi oznamoval, že nemôže daný záväzok splniť a taktiež to, že nemá finančné prostriedky na realizáciu danej akcie. Podľa okresného súdu sa žalovaný dostal do patovej situácie, keď nemohol splniť povinnosť, na ktorú sa zmluvne zaviazal, keďže nebol s tretími subjektmi (teplárňami) v žiadnom záväzkovom vzťahu, ani vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti tak, aby im uvedenú povinnosť uložil. Plnenie zo zmluvy sa preto stalo pre neho nemožným a nevykonateľným.

13. Okresný súd uviedol, že žalobca si uplatňuje právo na náhradu škody vo forme ušlého zisku, ktorá mu mala vzniknúť práve v príčinnej súvislosti s tým, že žalovaný nezabezpečil svoje povinnosti zo

zmluvy, aby teplárenské spoločnosti pripravili pre žalobcu vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry na odvoz. Uviedol, že predpokladom úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím a vzniknutým následkom. Podľa okresného súdu v danom prípade neboli splnené všetky atribúty na náhradu škody vo forme ušlého zisku, keď absentuje jedna zo základných náležitostí, a to preukázanie porušenia právnej povinnosti, ktorú nespĺnil žalovaný svojou nečinnosťou či opomenutím, pretože podľa súdu prvej inštancie dané plnenie sa stalo v priebehu zmluvného vzťahu pre žalovaného nemožným, ktorú skutočnosť oznámil žalobcovi listami zo dňa 04.09.2009 (správne malo byť uvedené „14.09.2009“) a 14.10.2009, ktoré žalobca odmietol akceptovať (list žalobcu zo dňa 22.09.2009).

14. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalovaný nemohol splniť svoju povinnosť ani s ohľadom na list Ministerstva životného prostredia zo dňa 08.09.2009, v ktorom mu ministrom životného prostredia bola uložená povinnosť s okamžitou účinnosťou ukončiť právny vzťah založený uvedenou Zmluvou z dôvodu zabezpečenia oprávnených záujmov rezortu životného prostredia a ochrany hospodárskych záujmov Slovenskej republiky, ktoré vyššie uvedená zmluva jednoznačne ohrozuje. Podľa okresného súdu výkon povinností žalovaného sa tak v kontexte daných politických zmien stal nemožným, a to či už vo vzťahu k povinnosti zabezpečiť vyhrnutie zmesi od teplárenských spoločností, ako aj vo vzťahu k povinnosti zaplatiť žalobcovi za prípadné vykonané služby odmenu, keď ministerstvo odmietlo financovať zmluvný vzťah zo svojich prostriedkov.

15. Okresný súd prejudiciálne posúdil, že takto koncipovaná povinnosť žalovaného je neplatná v súlade s § 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko aj keď sa zmluvné strany na takto koncipovanej povinnosti žalovaného zmluvne dohodli, výkon danej povinnosti žalovaného bez právneho dôvodu zasahuje do práv a oprávnených záujmov tretích osôb (teplárni), ktoré neboli účastníkom daného právneho vzťahu a nemali možnosť sa k tejto záväzkovej povinnosti vyjadriť (prijatť ju, resp. odmietnuť) a žalovaný nemal možnosť tento svoj záväzok zo zmluvy od nich vynútiť. Podľa okresného súdu takto koncipované ustanovenie zmluvy je neplatné, a preto nesplnenie danej povinnosti z dôvodu nemožnosti plnenia nemôže tvoriť základ nároku žalobcu na náhradu škody. V opačnom prípade sa jedná o šikanóznny výkon práva, ktorý nemôže požívať právnu ochranu. Okresný súd preto považoval výkon práva žalobcu na náhradu škody, ktorý odvodzuje od porušenia povinnosti žalovaného zo záväzkového vzťahu, ktorá sa stala pre žalovaného v priebehu zmluvného vzťahu nemožnou, za výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a preto daný výkon nemôže požívať právnu ochranu. Žalovaný hneď potom, ako mu bolo zrejmé, že plnenie jeho povinnosti zo zmluvy nemôže zabezpečiť, informoval žalobcu o daných skutočnostiach, avšak bezvýsledne. Podľa okresného súdu ani jedna zo strán po septembri 2009 nevykonala žiadne opatrenia na odstránenie daného závadného stavu na prípadné vyvolanie rokovaní na zmenu ustanovení zmluvy, či nováciu daného záväzkového vzťahu so zapracovaním prípadných aktuálnych zmien ohľadne odmeny či zmeny práv a povinností na oboch stranách. Od 22.09.2009 (list žalobcu z tohto dňa) nemal okresný súd preukázanú žiadnu jeho aktivitu, ako ani aktivitu žalovaného až do 24.05.2011, kedy žalovaný odstúpil od zmluvy. Až po tomto termíne žalobca zaslal dňa 27.05.2011 žiadosť o osobné stretnutie na žalovaného a následne dňa 31.05.2011 na Ministerstvo životného prostredia o termín osobného stretnutia.

16. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebola preukázaná základná náležitosť nároku na náhradu škody, a to porušenie povinností žalovaného zo záväzkového vzťahu, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

17. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí podporne v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu uviedol, že rozsah náhrady škody je podmienený aj jej predvídateľnosťou. Táto je posudzovaná objektívne. Ak v rámci posudzovania podmienok zodpovednosti za škodu nebude uzavreté, že škoda je predvídateľná, nemôže byť škodca uznaný zo zodpovednosti za škodu a jej náhradu. Rozhodujúca je pritom predvídateľnosť škody na základe skutočností, ktoré v čase vzniku záväzkového vzťahu povinná strana poznala alebo pri obvyklej starostlivosti mala poznať. Uviedol, že z povinnosti žalovaného ako bola koncipovaná v bode 3.3 Zmluvy, keď sa žalovaný zaviazal k nemožnému plneniu, mohol predvídať už v čase vzniku záväzkového vzťahu, že danú povinnosť bude môcť splniť len za súčinnosti tretích osôb. V opačnom prípade môže žalobcovi vzniknúť škoda spojená s plnením jeho povinnosti odobrať danú zmes napríklad škoda na mzde zamestnancov žalobcu z titulu subdodávateľských vzťahov a podobne. Uviedol, že v zmysle § 379 Obchodného zákonníka sa nenahrádza škoda, ktorá prevyšuje takúto škodu. Podľa okresného súdu žalobca nepreukázal okrem ušlého zisku, že mu vznikla prípadne

iná škoda (predvídateľná), ktorá by mu mala byť uhradená v danom konaní. Poukázal na to, že ani jedna zo zmluvných strán nevyvinuli potrebnú snahu za účelom eliminácie, resp. zníženie hroziacej škody, keď od konca septembra 2009 nevyvinuli žiadnu snahu na zmenu záväzkového vzťahu a prispôbenie zmluvných práv a povinností aktuálnym podmienkam. Žalobca sa stal aktívny až potom, ako mu bolo doručené odstúpenie od zmluvy zo strany žalovaného dňa 24.05.2011, t. j. po takmer 2 rokoch nečinnosti, pričom v konaní si uplatňuje práve nárok na náhradu ušlého zisku za obdobie do mája 2011.

18. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že priznal úspešnému žalovanému nárok na ich náhradu voči žalobcovi v rozsahu 100%. Uviedol, že žalovaný bol neúspešný v celej časti žaloby (správne malo byť uvedené „žalobca“) a časť žaloby zobral späť z dôvodov na jeho strane, a preto aj v tejto časti zaviniť zastavenie konania. Z uvedeného dôvodu bol žalovaný plne úspešný v konaní.

19. Proti uvedenému rozhodnutiu podal včas odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), g) a h) CSP a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie, žalobe vyhovel a priznal mu náhradu trov konania.

20. V odvolaní uviedol, že okresný súd zavádza, že „opätovne vykonal dokazovanie“ (bod 20 napadnutého rozhodnutia), pretože po jedinom pojednávaní, na ktorom účastníci zotrvali na svojich dovtedajších prednesoch rozhodol diametrálne odlišne než rozhodol prvýkrát.

21. V odvolaní poukázal na to, že Obchodný zákonník vychádza zo zásady absolútnej zodpovednosti dlžníka za splnenie svojho záväzku. Aj v prípade, keď plní záväzok pomocou inej osoby zodpovedá rovnako, ako by záväzok plnil sám. Pritom nerozhoduje právny pomer tejto osoby k dlžníkovi a okresný súd túto zásadu úplne ignoroval.

22. Žalobca namietal, že okresný súd nerozlišoval, kedy je splnenie nemožné, pričom o nemožnosť ide len vtedy, ak sa jedná o objektívnu nemožnosť. Ak ide o subjektívnu nemožnosť, t.j. ak vznikol z dôvodu nemožnosti iba v osobe určitého dlžníka, záväzkovo-právny vzťah nezaniká, musí sa splniť.

23. Žalobca uviedol, že nepredvídateľnou môže byť len skutočná škoda. Ušlý zisk je vždy reálne predvídateľný a napriek zvýrazneniu tohto rozdielu vo vyjadrení žalobcu zo dňa 14.08.2019 okresný súd to svojvoľne bez akéhokoľvek odôvodnenia opomenul. Žalobca nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie v bode 23 in fine napadnutého rozhodnutia, že „žalovaný v konaní okrem ušlého zisku nepreukázal, že mu vznikla prípadne iná škoda (predvídateľná), ktorá by mala byť uhradená v danom konaní“. Namietal tiež jeho záver, že „zmluvne koncipovaná povinnosť žalovaného je neplatná v súlade s § 3 OZ, preto je zmluva v tomto smere neplatná“ v bode 21 na str. 8 rozsudku, ktorý záver podľa žalobcu je zjavným faktickým omylom či logickým excesom v napadnutom rozhodnutí.

24. Podľa žalobcu okresný súd sa dôkazmi preukazujúcimi nárok žalobcu vôbec nezaoberal, tento jeho postup je porušením zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorý mal vplyv na ochranu uplatnených práv a záujmov žalobcu.

25. Podľa žalobcu okresný súd porušil aj ďalšiu ústavnú zásadu zákazu tzv. deformácie dôkazu, teda vyvodzovanie takých skutkových zistení, ktoré v žiadnom zmysle nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Uviedol, že predmetná zmluva o poskytovaní služieb z 22.06.2009, ktorú koncipoval a vyhodnotil podľa svojich predstáv žalovaný, bola v predchádzajúcich konaniach posudzovaná všetkými článkami Súdnej sústavy SR a všetky ju považovali za zmluvu platnú a záväznú pre obidve strany sporu a zrazu ju okresný súd hodnotí ako neplatnú podľa bodu 21 napadnutého rozhodnutia. Takýmto postupom podľa žalobcu okresný súd porušuje ústavný princíp autonómie vôle a zmluvnej slobody chránený čl. 2 ods.3 Ústavy a zásadu pacta sunt servanda vyplývajúcej z čl. 1 ods.1 Ústavy, ako aj princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, keď svoj odlišný postoj a odklon dôkladne (nijako) a presvedčivo neodôvodnil. Ďalej uviedol, že okresný súd chybné aplikoval ust. § 265 ObZ, keď nemal pre ňu žiaden relevantný podklad okrem svojvôle, ktorá je Ústavou zakázaná.

26. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 25.10.2019. V ňom uviedol, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej

inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné v celom rozsahu.

27. Poukázal na to, že odvolací súd v rozhodnutí 43Cob/115/2018-331 zo dňa 30.05.2019 uviedol, že súd prvej inštancie mal hodnotiť splnenie základného predpokladu na vznik náhrady škody, a to porušenie povinnosti zo zmluvy osobitne, t.j. vyhodnotiť túto okolnosť samostatne v súvislosti s námietkou žalovaného o nemožnosti plnenia, a to jednak vzhľadom k nemožnosti žalovaného zabezpečiť, aby teplárenské spoločnosti označené v zmluve pripravili pre žalobcu odpad a tiež vzhľadom na zmluvne dohodnutý spôsob financovania, keď žalovaný mal žalobcovi platiť úhrady za plnenia z prostriedkov poskytnutých Ministerstvom životného prostredia SR. Uviedol, že na pojednávaní súdu prvej inštancie po zrušení pôvodného prvostupňového rozsudku boli sporové strany vyzvané v súlade so zásadou kontradiktórnosti, či navrhujú vykonať ďalšie dôkazy a žiadna sporová strana ďalšie dokazovanie nenavrhol. Súd prvej inštancie preto vychádzal z dovtedy vykonaného dokazovania a právneho názoru vysloveného odvolacím súdom. Súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že neboli preukázané všetky atribúty nároku na náhradu škody, keď absentuje základná náležitosť porušenie právnej povinnosti žalovaným. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu o absolútnej zodpovednosti dlžníka za splnenie záväzku, ktorú mal okresný súd ignorovať. Obchodný zákonník upravuje objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie, avšak s možnosťou liberácie. Za liberačný dôvod ako okolnosti vylučujúcej zodpovednosť je možné považovať prekážku, ktorá nastala nezávisle od vôle povinného subjektu, ktorá mu bráni v plnení zmluvnej povinnosti, pokiaľ nemožno rozumne predpokladať, že by povinný subjekt uvedenú prekážku odvrátil alebo prekonal. Tvrdenie žalobcu, že v prípade, kedy sa záväzok plní pomocou inej osoby zodpovedá rovnako ako by plnil záväzok sám, je vytrhnuté z kontextu, pretože v danom prípade splnením povinností teplárenských spoločností uskutočniť pravidelné vyhrnutie odpadu, ktoré mal zabezpečiť žalovaný, nejde o priame plnenie zmluvy - záväzku inou osobou.

28. Podľa žalovaného sa súd dôkladne vysporiadal s otázkou nemožnosti plnenia žalovaného zo zmluvy keď uviedol, že toto plnenie sa stalo pre neho nemožným a nevykonateľným, a to jednak z dôvodu, že nemal možnosť splniť zmluvnú povinnosť zabezpečiť, aby vlastník príslušnej teplárne vykonával pravidelné vyhrnutie odpadu z odkaliska na odbernú hromadu, nakoľko tretie osoby - teplárne neboli zmluvnými stranami a neboli ochotné uvedenú okolnosť vykonávať a tiež z dôvodu, že žalovaný nemohol splniť svoju povinnosť zo zmluvného vzťahu vzhľadom na zmenu postoja Ministerstva životného prostredia SR, ktoré odmietlo zmluvný vzťah financovať. Okresný súd uviedol, že plnenie povinnosti žalovaného sa stalo nemožným. Žalovaný uviedol, že sa nejedná o subjektívnu nemožnosť, ktorá by mala spočívať v osobe konkrétneho dlžníka. Okresný súd správne poukázal v napadnutom rozhodnutí aj na splnenie notifikačnej povinnosti podľa § 377 Obch. zák., keď žalovaný listami zo dňa 04.09.2009 a 14.10.2009 oznámil žalobcovi nemožnosť plnenia z uvedených dôvodov.

29. Žalovaný súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nesplnenie povinnosti žalovaného z dôvodu nemožnosti plnenia nemôže tvoriť základ nároku na náhradu škody. V opačnom prípade by išlo o šikanóznny výkon práva, ktorý nemôže požívať právnu ochranu. Súd konštatoval aj to, že žalobca nevykonal žiadne opatrenie potom, čo bol upozornený na nemožnosť plnenia listami zo dňa 04.09.2009 a 14.10.2009 a nevyvinul žiadnu snahu na odstránenie daného závadného stavu, na prípadné rokovanie o zmene ustanovení zmluvy či nováciu záväzkového vzťahu a táto nečinnosť trvala až do 24.05.2011, keď žalovaný od zmluvy odstúpil. Žalovaný uviedol, že žalobca nesplnil podľa § 384 zakročovaciu povinnosť, ktorá sa podľa tohto kogentného ustanovenia posudzuje objektívne na základe individuálnych okolností prípadu. Žalobca však po splnení notifikačnej povinnosti zo strany žalovaného nevykonal žiadne opatrenie a žiadnu snahu odvrátiť alebo zmierniť hroziacu škodu.

30. Žalovaný nesúhlasil ani s tvrdením žalobcu, že ušlý zisk je vždy reálne predvídateľný pri nároku na náhradu škody. Uviedol, že žalovaný nemôže poznať ekonomické podmienky u žalobcu, ktoré môžu ovplyvňovať výšku jeho marže v prípade realizácie plnenia zo zmluvy. Nemôže vedieť, aké sú náklady, ktoré ovplyvňujú výšku odmeny zo zmluvy a aká je časť odmeny tvoriaca žalobcov zisk. Opätovne poukázal na dohodnutú cenu mnohonásobne prevyšujúcu cenu obvyklú. Súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal inú predvídateľnú škodu. Zdôraznil však, že problematika predvídateľnosti škody z hľadiska posudzovania rozsahu jej náhrady je irelevantná v súvislosti s posudzovaním vzniku samotného základu nároku žalobcu na náhradu škody. Poukázal na to, že aj samotný súd prvého stupňa sa touto problematikou zaoberal len podporne.

31. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu v odvolaní, kde namietal konštatovanie súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy v súlade s § 3 Obč. zák. Citované ust. § 3 Obč. zák. interpretuje jedno zo základných pravidiel pre záväzkové vzťahy, presahujúce rámec len občianskoprávných vzťahov a vytvára pravidlo aplikovateľné aj v obchodnoprávných vzťahoch. Žalovaný uviedol, že práve v relácii s týmto ustanovením Občianskeho zákonníka je možné vnímať ust. § 265 Obch. zák., podľa ktorého výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku nepožíva právnu ochranu. Okresný súd práve skúmaním skutkového stavu a poukázaním na § 3 Obč. zák. v súvislosti s vyhodnotením neplatnosti zmluvy dospel k záveru, že predmetná zmluva a výkon práv a povinností s ňou spojených a z nej vyplývajúcich zasahuje do práv a oprávnených záujmov iných osôb, a to bez právneho dôvodu. Zo strany žalobcu sa preto jedná o výkon práva, ktorý nemôže požívať právnu ochranu, nakoľko je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, čo môže úzko súvisieť s rozporom s dobrými mravmi. Žalovaný ďalej poukázal aj na zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý vysvetlil, že súdy v predošlých konaniach sa otázkou platnosti zmluvy zaoberali prejudiciálne v súvislosti s konaním o nároku žalobcu, ktorý si uplatnil voči žalovanému cenu za poskytnuté plnenie, ktoré bolo realizované na základe dohody v zmluve. Týmto zrušujúcim rozhodnutím bola uložená okresnému súdu povinnosť prejudiciálne posúdiť platnosť ustanovení zmluvy vo vzťahu k právu na náhradu škody uplatnenú žalobcom v konaní. Okresný súd tak aj urobil a predmetnú zmluvu posúdil ako neplatnú.

32. Námietky žalobcu v odvolaní voči napadnutému rozhodnutiu ohľadne porušenia zásady voľného hodnotenia dôkazov, porušenia zásady zákazu deformácie dôkazu a chybné aplikácie § 265 ObZ považoval žalovaný za nedôvodné. Uviedol, že okresný súd vykonal dokazovanie v maximálne možnom rozsahu, dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov jednotlivo aj v ich súhrne a z vykonaného dokazovania a zistených skutkových okolností vyvodil správny a relevantný záver, na základe ktorého žalobu zamietol. Nedôvodné je aj tvrdenie žalobcu o porušení zásady zákazu deformácie dôkazu, pretože podľa žalovaného vyvedené skutkové zistenia majú oporu a vyplývajú z vykonaného dokazovania. Poznamenal, že zmluva o poskytovaní služieb z 22.06.2009 uzavretá medzi stranami konania, ktorú mal podľa žalobcu vyhotoviť žalovaný, je po grafickej, obsahovej, ako aj textovej stránke rovnaká so zmluvou zo dňa 28.06.2007 uzavretou medzi žalobcom ako poskytovateľom a Zvolenskou teplárskou a.s., ktorú žalovaný doložil do súdneho spisu.

33. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

34. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 22.11.2019. Uviedol v ňom, že nemožnosť plnenia podľa § 352 ObZ sa má na mysli nemožnosť dodatočná, následná, nastala až po vzniku záväzkového vzťahu a rozhodujúca je iba objektívna nemožnosť a nie nemožnosť subjektívna. Žalovaný vo svojom vyjadrení túto skutočnosť prekryl notifikačnou povinnosťou podľa § 377, ktorá sa výslovne viaže iba na stranu, ktorá porušuje svoju povinnosť a tým vlastne potvrdil námietku žalobcu, že išlo o subjektívnu nemožnosť bez vplyvu na vznik nejakej povinnosti zo strany poškodenej podľa § 385 ObZ. Zopakoval, že nepredvídateľnou škodou môže byť len skutočná škoda a nie ušlý zisk, pričom žalovaný uviedol, že okresný súd sa touto otázkou zaoberal len podporne, avšak žalobca tvrdí, že sa touto otázkou súd nezaoberal vôbec. Poukázal aj na námietku subsidiarity § 3 ods.1 Obč. zák. a § 265 Obch. zák. Uviedol, že je právne neudržateľné, aby odvolací súd bez vykonania dokazovania zaujal odlišný právny názor na posúdenie skutkových okolností okresného súdu a okresný súd, hoci viazaný týmto názorom, tiež bez vykonania akéhokoľvek dokazovania vydal diametrálne odlišný výrok, ako to urobil prvýkrát. Zdôraznil, že zmyslom ochrany legitimity a legality v súkromnoprávnej sfére je nielen ochrana záujmov štátu, ale ochrana súkromnoprávných vzťahov, teda ochrana zmluvných vzťahov podľa ústavnej zásady pacta sunt servanda. Opačná interpretácia je v rozpore s čl. 13 ods.4 Ústavy, a to legitímnym očakávaním, t.j. právnej istoty a zmluvnej voľnosti strán. Žiadal, aby odvolací súd aplikoval na vec princíp proporcionality a je preto podrobné zaoberať sa všetkými námietkami žalobcu uplatnenými v odvolaní, ako aj predchádzajúcich podaniach.

35. K replike žalobcu podal vyjadrenie - dupliku žalovaný dňa 11.12.2019. V ňom uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že sa jednalo o následnú a objektívnu nemožnosť plnenia spočívajúcu v dvoch základných okolnostiach, a to že nemal možnosť splniť zmluvnú povinnosť zabezpečiť, aby vlastníci príslušnej teplárni vykonával pravidelne vyhrnutie odpadu z odkaliska na odbernú hromadu, pretože tretie subjekty - teplárne, ktoré neboli zmluvnými stranami, neboli ochotné po uzavretí zmluvy túto okolnosť vykonávať a žalovaný nemohol svoju povinnosť splniť aj vzhľadom na zmenu postoja Ministerstva životného prostredia SR, ktorý odmietol financovať daný zmluvný vzťah.

Zdôraznil, že o subjektívnu nemožnosť plnenia by sa jednalo v tom prípade, ak by sa viazala len na osobu žalovaného, t.j. keby takúto povinnosť nemohol splniť on, ale iný subjekt áno. V danom prípade však ide o okolnosti, ktoré povahu v osobe žalovaného nemôžu mať, nie sú viazané na osobu dlžníka, pretože následná nemožnosť nastala v dôsledku odopretia súčinnosti tretích strán, ktoré neboli účastníkmi zmluvy a ktoré žalovaný nemohol donútiť alebo ovplyvniť na poskytnutie súčinnosti a zároveň nemohol ovplyvniť ani poskytnutie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Oznámenie týchto skutočností žalobcovi listami žalovaného zo dňa 04.09.2009 a 14.10.2009 potvrdili okolnosť objektívnej nemožnosti plnenia z týchto dôvodov. Zopakoval, že posúdenie predvídateľnosti výšky škody podľa § 379 Obch. zák. je irelevantné a súhlasil s tým, že súd prvej inštancie sa zaoberal touto otázkou len podporne.

36. Podľa žalovaného vo svojej replike žalobca poukazuje na námietku subsidiarity § 3 ods.1 Obč. zák. a § 265 Obch. zák. bez ďalších súvislostí a konkrétnych okolností, s ktorými túto námietku uplatňuje. Podľa žalovaného nemá žiadne opodstatnenie námietka žalobcu o neudržateľnosti a porušenia práva na spravodlivý proces, ak odvolací súd bez vykonania dokazovania zaujal odlišný právny názor na posúdenie skutkových okolností okresným súdom a okresný súd viazaný týmto názorom bez vykonania dokazovania vydal diametrálne odlišný výrok, ako to urobil prvýkrát. Uviedol, že súd prvého stupňa po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu je v ďalšom konaní a pri rozhodnutí vo veci povinný právny názor odvolacieho súdu akceptovať a rozhodnúť v súlade s týmto názorom v prípade, ak nevykoná žiadne ďalšie dokazovanie, nakoľko všetky dôkazy už vykonané boli a strany sporu nové dôkazy nenavrhli. Žalovaný nesúhlasil ani so všeobecným konštatovaním žalobcu o postupe súdu v rozpore so zásadami legitimity, legality pri porušení práva žalobcu na ochranu legitímnych očakávaní a právnej istoty, keď tieto princípy a ich ochrana platia aj vo vzťahu k žalovanému, ktorý sa bráni voči nespravodlivo, nezákonne a nedôvodne uplatňovanému nároku žalobcu na náhradu škody.

37. K duplike žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 27.12.2019. V ňom uviedol, že nemieni polemizovať s inštrumentálnym poňatím práva žalovaným, ktorého ochrancom sa stal odvolací súd, pretože toto pravidlo zneužíva právo na presadenie svojich záujmov a nie na rozumné a spravodlivé usporiadanie vzťahov na základe práva a spravodlivosti.

38. Podľa žalobcu spravodlivému a rozumnému posudzovaniu vzťahov medzi stranami sporu zodpovedalo prvé rozhodnutie okresného súdu, ktoré malo byť odvolacím súdom potvrdené, ak si tento ctil princípy a zásady práva. Zrušujúce rozhodnutie už bolo žalobcom kritizované podaním zo dňa 14.08.2019, na ktoré absolútne okresný súd nereagoval a nereaguje ani žalovaný (napr. na § 379 ObZ, možnosť nepredvídateľnosti len skutočnej škody, princíp subsidiarity § 3 ods.1 OZ a § 265 ObZ), hoci tieto sú uvedené v odvolaní.

39. Uviedol, že úvaha súdu, či je výkon práva v rozpore s dobrými mravmi alebo poctivým stykom sa odvíja od konkrétnych okolností veci a je zverený spravidla tomu súdu, ktorý je vzhľadom na zásadu ústnosti a priamosti konania s účastníkmi v bezprostrednom kontakte a teda disponuje náležitými skutkovými podkladmi. Odvolací súd preto mohol riešenie tejto právnej otázky urobiť predmetom prieskumu len vtedy, ak by zopakoval celé konanie, ktoré prebehlo na okresnom súde, čo sa však nestalo a teda rozhodoval ultra vires, teda svojvoľne. Na takéto rozhodnutie okresný súd prihliadnúť nemal. Žalobca uviedol, že takýto postup evokuje premisu, že odvolací súd nebol nestranný. Uviedol, že pri posudzovaní sporu podľa § 3 ods.1 OZ je potrebné dbať o to, aby odopretie výkonu práva pre rozpor s dobrými mravmi malo byť výnimočným a malo by viesť k nájdeniu spravodlivosti v prípadoch neprimeranej tvrdosti zákona, ale nie pri oslabovaní právnej istoty a ochrany subjektívnych občianskych práv stanovených zákonom. Optikou dobrých mravov sa malo pozerať aj na výkon jednotlivých oprávnení spätých s legitímnym očakávaním žalobcu na ušlý zisk potom, čo žalovaný svojvoľne prestal rešpektovať zmluvu, ktorú sám dobrovoľne, slobodne, vážne, zrozumiteľne vyhotovil a dal ju žalobcovi na podpis, ktorý vyhral medzinárodný tender. Tým že táto stránka vôbec nebola skúmaná, súdy porušili ústavnú zásadu rovnosti a kontradiktórnosti civilného súdneho konania. Tomuto záveru nasvedčuje aj ignorácia ústavnej zásady preferencie platnosti zmlúv, napr. rozhodnutie I.ÚS 242/07 a I.ÚS 243/07. Správanie žalovaného, ktoré aproboval okresný súd na prianie odvolacieho súdu je zjavným porušením vlády práva. Je mimo právny štát, ak súd akceptuje námietku žalovaného, že politik Čaplovič, ktorý riadil príslušné ministerstvo, zakázal rešpektovať riadne uzavretú zmluvu a teda aj ústavnú zásadu pactum sunt servanda, v dôsledku čoho sa dostal do situácie, že zmluvu nemôže plniť zo subjektívneho a nie objektívneho hľadiska. Tvrdil, že žalovaný ignoroval všetku snahu žalobcu riešiť stav právnou cestou, lebo si bol vedomý, že súd sa prikloní na jeho stranu.

40. K tomuto vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 21.01.2020, v ktorom uviedol, že v stanovisku žalobcu zo dňa 27.12.2009 nie sú uvedené žiadne relevantné nové okolnosti, na ktoré by mal žalovaný reagovať.

41. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379 a § 380 Civilný sporový poriadok (CSP) v senáte bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

42. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 22.06.2009 bola medzi žalobcom ako poskytovateľom a žalovaným ako odberateľom uzatvorená na základe verejnej súťaže uverejnenej vo VVO č. 34/2009 zo dňa 21.02.2009 a vo Vestníku ES SK - Žilina 2009/S33-048602 (čl. VI zmluvy) zmluva o poskytovaní služieb v súlade s § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Zmluva“). Jej predmetom bolo poskytnutie služieb žalobcu spočívajúcich v odbere, odvoze a zneškodnení zmesi popolčeka a škváry, ktorá vzniká spálením hnedého energetického uhlia z teplární uvedených v odseku 1.2 Zmluvy (z odkaliska Martinskej teplárne, Zvolenskej teplárne a Žilinskej teplárne) a zneškodnení odvezenej zmesi popolčeka a škváry uložením do lomu alebo lomov uvedených v odseku 1.4 Zmluvy (Ložisko štrkopieskov v dobývacom priestore Sučany). V článku II. Zmluvy sa žalovaný zaviazal za odobranú, odvezenú a zneškodnenú zmes zaplatiť žalobcovi dohodnutú cenu vo výške 113,- Eur bez DPH (134,47 Eur s DPH). V článku III. bod 3.3 Zmluvy sa žalovaný zaviazal zabezpečiť, aby vlastník príslušnej teplárne pravidelne vykonával vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín na odbernú hromadu tak, aby žalobca mohol bez obmedzenia plniť povinnosť uvedenú v bode 3.4 Zmluvy. Podľa čl. 3.4 Zmluvy odber a odvoz zmesi popolčeka a škváry sa mal uskutočniť len v období od 01.04. do 31.10. príslušného kalendárneho roka, pričom podľa čl. 4.1 Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú 72 mesiacov od jej podpisu. Podľa článku 1.4. Zmluvy sa žalobca zaviazal počas jej trvania odobrať, odviesť a zneškodniť cca 756.000 ton zmesi popolčeka a škváry, pričom v každom kalendárnom roku sa zaviazal odobrať, odviesť a zneškodniť minimálne 126.000 ton zmesi v mesiacoch apríl - október.

43. V čl. IV bod 4.2 písm. c) Zmluvy bolo dohodnuté, že jej platnosť končí písomným odstúpením od nej niektorej zo zmluvných strán pre podstatné porušenie zmluvy. Podľa čl. IV bod 4.4 písm. b) zmluvy podstatným porušením zmluvy na strane odberateľa je porušenie povinnosti uvedenej v bode 3.3 tejto zmluvy, ktoré má za následok nemožnosť plnenia povinnosti poskytovateľa odobrať, odviesť a zneškodniť popolček, pričom toto porušenie musí trvať dlhšie ako 7 za sebou plynúcich pracovných dní.

44. Z čl. VI. bod 6.9 Zmluvy vyplýva, že predmet zmluvy bude financovaný z prostriedkov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a v prípade, že Ministerstvo životného prostredia SR neposkytne finančné prostriedky, zmluvné strany sú povinné upraviť dodatkom ku zmluve ďalší postup plnenia zmluvy.

45. Listom zo dňa 28.07.2009 vyzval žalobca spoločnosti Žilinská teplárenská, a.s., Martinská teplárenská, a.s., Zvolenská teplárenská, a.s. o stretnutie k vyjasneniu podmienok realizácie predmetnej služby a k upresneniu ďalších podrobností spolupráce týkajúcej sa odvozu popolčeka pre rok 2009. Na výzvu žalobcu reagovala mailom len Zvolenská teplárenská, a.s. dňa 31.07.2009 s návrhom termínu stretnutia na deň 03.08.2009.

46. Žalobca v rámci plnenia uvedenej zmluvy dňa 02.09.2009 vyfakturoval žalovanému za odvoz a likvidáciu popolčeka v objeme 10.025,156 t dohodnutú sumu vo výške 1.348.082,73 Eur s DPH.

47. Ministerstvo životného prostredia listom zo dňa 08.09.2009 uložilo žalovanému s okamžitou účinnosťou ukončiť právny vzťah založený Zmluvou zo dňa 22.06.2009 z dôvodu zabezpečenia oprávnených záujmov rezortu životného prostredia a ochrany hospodárskych záujmov Slovenskej republiky, ktoré vyššie uvedená Zmluva jednoznačne ohrozuje.

48. Listom zo dňa 14.09.2009 žalovaný oznámil žalobcovi, že nemá žiadne finančné prostriedky na realizáciu danej akcie a súčasne ho požiadal o stornovanie vystavenej faktúry. Žalobca odpovedal písomne dňa 22.09.2009, pričom trval na zaplatení vystavenej faktúry na základe vykonaného plnenia

podľa platnej a účinnej zmluvy. Žalovaný listom zo dňa 14.10.2009 oznámil žalobcovi, že teplárne ako vlastníci zmesi, ktorej sa týka záväzok poskytovateľa, neboli účastníkmi zmluvy a neprejavili súhlas s odobratím, odvezením a zneškodnením tejto zmesi, preto je v zmluva v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko bez právneho dôvodu zasahuje do ich vlastníckeho práva. S ohľadom na uvedené žalovaný oznámil žalobcovi, že predloženú faktúru nemôže uhradiť.

49. Žalovaný písomne dňa 24.05.2011 odstúpil od zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 22.06.2009 podľa bodu 4.3 písmeno a) čl. IV zmluvy z dôvodu podstatného porušenia povinností zo strany žalobcu, ktorý si si nesplnil povinnosť dohodnutú v bode 1.4 čl. I zmluvy, t.j. odobrať, odvieť a zneškodniť stanovené množstvo zmesi z dohodnutých odkalísk. V odstúpení žalovaný poukázal na to, že k splneniu tejto povinnosti vôbec nedošlo, a to ani za prvý kalendárny rok po uzavretí zmluvy ani za ďalšie kalendárne roky.

50. Po odstúpení od Zmluvy sa žalobca mailovou správou zo dňa 31.05.2011 obrátil na Ministerstvo životného prostredia so žiadosťou o stanovenie termínu stretnutia.

51. Zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom Ing. J. Y., znalcom z odboru ekonómia a management, odvetvia kontroling, financie, č. 2/2013 a jeho dodatku č. 1 vyplýva vyčíslenie ušlého zisku žalobcu k dátumu jeho vypracovania za obdobie rokov 2009 - 2012 vo výške 12.712.316,- Eur, zohľadňujúc zníženie ušlého zisku za rok 2009 o plnenie v tomto roku v rozsahu 10.025 ton, t. j. o 316.378,- Eur zisku.

52. Zo zmluvy o likvidácii uloženého odpadu uzatvorenej medzi spoločnosťou Tepláreň Košice, a.s. a spoločnosťou ODOS, s.r.o. vyplýva, že jej predmetom bol záväzok odberateľa odpadu zabezpečiť na vlastné náklady ekologicky priaznivým spôsobom likvidáciu uloženého odpadu vzniknutého usadením hydrozmesi technologickej vody a popolčeka zo spaľovania čierneho energetického uhlia v predpokladanom objeme 8000 ton za dohodnutú cenu vo výške 49,20 Eur za tonu skutočne zlikvidovaného odpadu bez DPH.

53. Zo zmluvy o poskytnutí služby zo dňa 28.06.2007 uzatvorenej medzi objednávateľom Zvolenskou teplárenskou, a.s. a poskytovateľom spoločnosťou ESCO Krupina, s.r.o. (žalobca) vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie služby zo strany žalobcu spočívajúcej v odbere a odvoze popolčeka z elektrostatických odlučovačov získaného ťažbou z odkaliska popolovín na jeho ďalšie použitie. Žalobca sa predmetnou zmluvou zaviazal odobrať a odvieť popolček od objednávateľa minimálne v rozsahu 15.000 ton popolčeka. V čl. II zmluvy bola cena za odber a odvoz popolčeka dohodnutá vo výške 250,- Sk bez DPH za odvezenú tonu popolčeka. Predmetná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú od 01.07.2007 do 31.10.2007.

54. Zo zmluvy o poskytnutí služby uzatvorenej medzi spoločnosťou Zvolenská teplárenská, a.s. a spoločnosťou ESCO Krupina, s.r.o. (žalobcom) zo dňa 27.07.2009 vyplýva, že jej predmetom bolo poskytnutie služby spočívajúcej v odbere a odvoze popolčeka z elektrostatických odlučovačov získaného ťažbou z odkaliska popolovín na jeho ďalšie použitie. Žalobca sa zaviazal odobrať a odvieť popolček od objednávateľa minimálne v rozsahu 6000 ton a objednávateľ (Zvolenská teplárenská, a.s) sa zaviazal zaplatiť mu sumu vo výške 8,30 Eur bez DPH za odvezenú tonu popolčeka. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú od 27.07.2009 do 30.09.2009.

55. Podľa § 269 ods.2 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom ku dňu 22.06.2009 (ďalej ObZ) účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

56. Podľa § 373 ObZ kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinností bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

57. Podľa § 379 ObZ, ak tento zákon neustanovuje inak, nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. Nenahrádza sa škoda, ktorá prevyšuje škodu, ktorú povinná strana v čase vzniku záväzkového vzťahu ako možný dôsledok porušenia svojej povinnosti predvídala alebo ktorú bolo možné predvídať s

prihliadnutím na skutočnosti, ktoré v uvedenom čase povinná strana poznala alebo mala poznať pri obvyklej starostlivosti.

58. Podľa § 381 ods. 1 ObZ namiesto skutočne ušlého zisku môže poškodená strana požadovať náhradu zisku dosahovaného spravidla v poctivom obchodnom styku za podmienok obdobných podmienkam porušenej zmluvy v okruhu podnikania, v ktorom podniká.

59. Podľa § 3 ods.1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „OZ“) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

60. Podľa § 575 ods. 1 OZ, ak sa plnenie stane nemožným, povinnosť dlžníka plniť zanikne.

61. Podľa § 575 ods. 2 OZ plnenie nie je nemožné, najmä ak ho možno uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase.

62. Podľa § 352 ods. 1 ObZ záväzok sa považuje za splniteľný aj v prípade, ak ho možno splniť pomocou inej osoby.

63. Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne posúdil, keď vydal napadnutý rozsudok, ktorým žalobu zamietol. V konaní súdu prvej inštancie nezistil odvolací súd vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd sa dostatočne vysporiadal s tvrdeniami strán sporu. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a stotožňuje sa s jeho záverom o nepreukázaní zákonných predpokladov na vznik zodpovednosti žalovaného za škodu a s jeho záverom o nedôvodnosti žaloby a s jej zamietnutím. Vzhľadom na obsah a rozsah žalobcom podaného odvolania odvolací súd dodáva k veci nasledovné.

64. Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu voči napadnutému rozhodnutiu vychádzal zo skutkového stavu zisteného v dostatočnom rozsahu súdom prvej inštancie a preto nepovažoval za potrebné vykonané dokazovanie doplniť alebo ho zopakovať.

65. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd preskúmal v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní.

66. Súd prvej inštancie správne posúdil existenciu zmluvného vzťahu medzi stranami sporu a správne posúdil aj zmluvu uzavretú medzi nimi dňa 22.06.2009 (ďalej aj „Zmluva“) ako nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods.2 ObZ. Jej predmetom bol záväzok žalobcu odobrať, odvieť a zneškodniť zmes popolčeka a škváry z odkaliska popolovín z teplární uvedených v ods. 1.2 Zmluvy po dobu jej trvania, pričom odvezená zmes sa mala uložiť v lome určenom v čl. 1.4 Zmluvy. Okresný súd správne konštatoval aj záväzok žalovaného zabezpečiť, aby podľa čl. 3.3 Zmluvy dotknuté teplárenské spoločnosti pravidelne vykonávali vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín k odberu pre žalobcu. Súd prvej inštancie správne posúdil nárok uplatnený žalobcom ako náhradu škody vo forme ušlého zisku, ktorá žalobcovi mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s tým, že žalovaný nesplnil svoje povinnosti zo Zmluvy podľa jej čl. 3.3 tým, že nezabezpečil, aby teplárenské spoločnosti pripravili pre žalobcu vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry na odvoz.

67. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď nárok žalobcu na náhradu škody posudzoval z hľadiska splnenia troch základných predpokladov, ktorými sú porušenie právnej povinnosti, vznik škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím a vzniknutým následkom. Pri zisťovaní splnenia prvého predpokladu nároku na náhradu škody, a to porušenia právnej povinnosti žalovaným dospel k záveru, že tento predpoklad splnený nie je. Vychádzal pritom zo záveru, že plnenie, na ktoré sa žalovaný zaviazal v bode 3.3. Zmluvy, t.j. zabezpečiť, aby vlastník príslušnej teplárne pravidelne vykonával vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín na odbernú hromadu tak, aby poskytovateľ, t.j. žalobca mohol bez obmedzenia plniť svoju povinnosť zo Zmluvy, sa stalo pre žalovaného nemožným, keďže tretie subjekty, ktoré neboli zmluvnými stranami právneho záväzkového vzťahu (teplárne), neboli ochotné uvedenú povinnosť vykonávať. Túto skutočnosť mal žalovaný preukazovať vyjadreniami adresovanými žalobcovi dňa 14.09.2009 a 14.10.2010, v ktorých oznamoval aj to, že nemá finančné prostriedky na

realizáciu danej akcie. Dospel k záveru, že žalovaný si nemohol splniť svoju povinnosť, na ktorú sa zmluvne zaviazal, keďže nebol s tretími subjektmi (teplárňami) v žiadnom záväzkovom vzťahu, ani vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti, aby im takúto povinnosť uložil. Dospel k záveru, že plnenie sa stalo pre neho nemožným a nevykonateľným a keďže splnenie tejto povinnosti sa stalo nemožným, čo bolo žalobcovi aj oznámené dňa 14.10.2009, absentuje v konaní preukázanie základnej náležitosti na náhradu škody, a to porušenie právnej povinnosti, ktorá zanikla. Keďže nebola preukázaná základná náležitosť nároku žalobcu na náhradu škody, a to porušenie povinnosti žalovaného zo záväzkového vzťahu, okresný súd žalobu zamietol. S takýmto vyhodnotením skutkových zistení a s uvedeným právnym záverom súdu prvej inštancie odvolací súd súhlasí.

68. V odvolaní žalovaný na prvom mieste namietal konštatovanie okresného súdu v bode 20 napadnutého rozhodnutia, že súd mal „opätovne vykonať dokazovanie“, pretože po jedinom pojednávaní, na ktorom účastníci zotrvali na dovtedajších prednesoch, rozhodol okresný súd diametrálne odlišne, ako rozhodol po prvýkrát. S takýmto tvrdením žalobcu odvolací súd nesúhlasí.

69. V bode 4, posledná veta, ako aj v bode 20 napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že opakovane vykonal dokazovanie v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu. Z obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 22.08.2019 v spise na čl. 353 vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinami, a to prečítaním ich podstatného obsahu, ktoré uviedol aj v napadnutom rozhodnutí a z takto vykonaného dokazovania aj zistil ním uvedený skutkový stav. Zo zvukového záznamu o priebehu tohto pojednávania vyplýva uvedená skutočnosť, keď od 0:51:19 hod. do 1:09:30 hod. súd prvej inštancie čítal podstatný obsah listinných dokladov, z ktorých následne zistil skutkový stav a tento vyhodnotil tak, že nebol preukázaný prvý predpoklad nároku na náhradu škody, a to porušenie právnej povinnosti, keď dospel k záveru, že povinnosť žalovaného uvedená v bode 3.3. Zmluvy zanikla z dôvodu nemožnosti plnenia. Iné návrhy na vykonanie dokazovania strany sporu podľa obsahu zápisnice neoznámili ani nepredložili. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že okresný súd zavádzal o opätovnom vykonaní dokazovania, pretože toto tvrdenie nezodpovedá priebehu uvedeného pojednávania. Okresný súd na základe opätovne vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, v dôsledku ktorého odlišne právne posúdil nárok žalobcu oproti pôvodnému rozhodnutiu. Navyše treba pripomenúť, že dokazovanie uvedenými listinami, z ktorých zistil skutkový stav, už predtým súd prvej inštancie vykonal a zrušenie pôvodného rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom nemá za následok neúčinnosť alebo zánik už predtým vykonaného dokazovania. Na túto námietku žalobcu preto odvolací súd neprihliadol.

70. V druhom a treťom bode odvolania žalobca namietal záver súdu o nemožnosti plnenia, keď poukazoval na absolútnu zodpovednosť dlžníka, a to aj v prípade, keď plní záväzok inou osobou a keď vytykal súdu prvej inštancie, že nemožnosť plnenia je postavená na objektívnej nemožnosti a nie na subjektívnej, keď dôvod nemožnosti plnenia spočíva iba v osobe určitého dlžníka. V prípade subjektívnej nemožnosti však záväzok nezaniká a musí sa splniť. S týmito výhradami žalobcu voči právnemu posúdeniu napadnutého rozhodnutia o nemožnosti plnenia žalovaného podľa čl. 3.3. Zmluvy odvolací súd nesúhlasí.

71. V čl. 3.3. Zmluvy sa žalobca ako odberateľ zaviazal zabezpečiť, aby vlastník príslušnej teplárne pravidelne vykonával vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín na odbernú hromadu tak, aby žalobca ako poskytovateľ mohol bez obmedzenia plniť povinnosť uvedenú v bode 3.4. Zmluvy. V bode 3.4. Zmluvy sa žalobca zaviazal zabezpečiť vlastnými mechanizmami alebo mechanizmami tretích osôb naloženie zmesi popolčeka a škváry do ložného priestoru nákladných motorových vozidiel. Za činnosť tretích osôb zodpovedal poskytovateľ. Podľa čl. 4.4. písm. b) Zmluvy porušenie povinnosti uvedenej v bode 3.3. Zmluvy sa považovalo za podstatné porušenie zmluvy, ktoré má za následok nemožnosť plnenia povinností žalobcu ako poskytovateľa odobrať, odvieť a zneškodniť popolček a toto porušenie musí trvať viac ako sedem za sebou plynúcich pracovných dní. Z uvedeného potom vyplýva, že porušenie povinnosti žalovaného podľa bodu 3.3. Zmluvy, ktoré je svojou povahou povinnosťou poskytnutia súčinnosti pre žalobcu, malo za dôsledok podľa Zmluvy nemožnosť plnenia na strane žalobcu ako poskytovateľa. Zmluva teda na jedenej strane upravovala nemožnosť plnenia na strane žalobcu pre neposkytnutie súčinnosti žalovaného. Na druhej strane neposkytnutie súhlasu tretích osôb - teplární, ako predpokladu na poskytnutie tejto súčinnosti žalovaným, zmluva už nijakým spôsobom neriešila a vznik tejto situácie (nesúhlas teplární) okresný súd správne vyhodnotil ako dodatočnú nemožnosť plnenia - poskytnutia súčinnosti na strane žalovaného.

72. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca sám vyzval listami zo dňa 28.07.2009 Žilinskú teplárenskú a.s., Martinskú teplárenskú a.s. a Zvolenskú teplárenskú a.s. o stretnutie k vyjasneniu realizácie predmetnej služby, pričom na uvedenú žiadosť reagovala len Zvolenská teplárenská a.s. dňa 31.07.2009 s návrhom na stretnutie. Len Zvolenská teplárenská a.s. čiastočne poskytla žalobcovi súčinnosť pri vykonávaní jeho činnosti v období august 2009. Za toto plnenie vyúčtoval žaloba na farchu žalovaného sumu 1.348.082,73 Eur faktúrou č. 305/2009, ktorá bola priznaná rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Cb/111/2010-116 zo dňa 28.10.2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Žilina a ktorá bola vymožená v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6Er/2268/2011.

73. Z vykonaného dokazovania vyplýva aj to, že dňa 14.10.2009 oznámil žalovaný žalobcovi, že predmetné tri teplárenské spoločnosti ako vlastníci zmesi, ktorej sa týka záväzok žalobcu, neboli účastníkmi zmluvy a neprejavili súhlas s odobratím, odvezením a zneškodnením tejto zmesi a poukazoval, že zmluva je preto v rozpore s § 3 ods.1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa odvolacieho súdu, pokiaľ súd prvej inštancie vyhodnotil ním zistený skutkový stav z dôvodu odmietnutia súhlasu tretích osôb, ktorý bol predpokladom vykonania súčinnosti žalovaného podľa čl. 3.3. Zmluvy ako nemožnosť plnenia, ktorá nastala v priebehu existencie zmluvného vzťahu, je jeho skutkové a právne zhodnotenie správne. Nad rámec záverov okresného súdu odvolací súd udáva nasledovné.

74. Záväzok, na ktorý sa zaviazal žalovaný v bode 3.3. Zmluvy je záväzkom poskytnúť súčinnosť žalobcovi. Nemožnosť plnenia je upravená v ust. § 575 až § 577 OZ, ktorá ako všeobecná úprava pre občianskoprávne vzťahy je doplnená osobitne pre obchodnoprávne vzťahy úpravou v § 352 až § 354 ObZ. Nemožnosť plnenia je jedným zo zákonom predpokladaných dôvodov zániku záväzku.

75. Pre posúdenie, či sa jedná o nemožnosť plnenia, ako osobitného dôvodu zániku záväzku, sú rozhodujúce dve okolnosti, a to či k tejto nemožnosti plnenia došlo po vzniku zmluvného vzťahu a či sa jedná o nemožnosť objektívnu. Pokiaľ by sa jednalo o nemožnosť plnenia počiatočnú, t.j. ktorá bola daná už ku dňu vzniku záväzkového vzťahu, jednalo by sa o absolútne neplatný právny úkon podľa § 37 ods.2 OZ.

76. Na druhej strane pokiaľ by sa jednalo o vznik nemožnosti plnenia záväzku síce po vzniku zmluvného vzťahu, avšak jednalo by sa o subjektívne dôvody nemožnosti plnenia, ktoré sú viazané výhradne na osobu dlžníka, t.j. osoby povinnej na konkrétne plnenie, nejednalo by sa o dôvod zániku záväzku z titulu nemožnosti plnenia a takýto záväzok by trval ďalej.

77. Okresný súd konštatoval v bode 21 napadnutého rozhodnutia, že z vykonaného dokazovania zistil, že plnenie pre žalovaného podľa bodu 3.3. Zmluvy sa stalo pre neho nemožným v priebehu zmluvného vzťahu, čím konštatoval následnú nemožnosť plnenia ako osobitný dôvod zániku tohto záväzku žalovaného. S takýmto posúdením odvolací súd súhlasí.

78. Dodatočná nemožnosť plnenia má za následok zánik existujúceho záväzku ex lege alebo jeho časti, a to na mimozmluvnom základe bez uspokojenia veriteľa. Pre posúdenie, či sa jedná o dodatočnú nemožnosť plnenia je relevantné posúdenie konkrétnych individuálnych skutkových okolností, ktoré robí plnenie objektívne neuskutočniteľným, spôsobujúcim nemožnosť plnenia a zánik záväzku dlžníka. Jedná sa o faktický stav, ktorý znemožňuje plnenie nielen zaviazanému dlžníkovi, ale každej inej osobe v postavení dlžníka a ani prostredníctvom tretej osoby nie je možné takéto plnenie dosiahnuť. Z toho potom vyplýva, že sa musí jednať o následnú faktickú objektívnu a trvalú nemožnosť plnenia. Podstatnou pre posúdenie vzniku takejto okolnosti je povaha konkrétneho plnenia. Ak takáto skutočnosť nastane, jedná sa o objektívny stav bez ohľadu na vôľu zmluvných strán. Kritérium, či takúto skutočnosť je možné považovať za dodatočnú nemožnosť plnenia upravuje § 575 ods.2 OZ negatívnym spôsobom keď uvádza, že plnenie nie je nemožné, ak ho je možné uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase. Obchodný zákonník rozširuje predpoklady nemožnosti plnenia tak, že záväzok sa považuje za splniteľný aj v prípade, ak ho možno splniť pomocou inej osoby. Podľa odvolacieho súdu ani jedno z uvedených kritérií v danom prípade uplatniť možné nie je.

79. Závazok žalovaného zabezpečiť súčinnosť pre žalobcu je určený tak, aby tretie osoby poskytli danú zmes na odvoz pre žalobcu. Žalovaný vzhľadom na absenciu zmluvného vzťahu s týmito tretími subjektmi a vzhľadom na absenciu akejkoľvek subordinácie týchto subjektov k žalovanému, nie je spôsobilý túto súčinnosť uskutočniť ani za sťažených podmienok, ani s vyššími nákladmi alebo po dohodnutej dobe. Bez súhlasu a aktívneho prístupu tretích osôb - teplární pre žalovaného splnenie tejto povinnosti možné nie je. To isté platí aj v prípade § 352 ods.1 ObZ. Ani žiadna iná tretia osoba okrem žalovaného nie je spôsobilá poskytnúť toto plnenie, t.j. zabezpečiť súčinnosť troch teplárenských spoločností, pokiaľ samotné teplárenské spoločnosti nevyjadria súhlasnú vôľu s takýmto postupom. V konaní bolo preukázané, že teplárne, teda tretie subjekty odlišné od žalovaného (okrem čiastočného plnenia Zvolenskou teplárenskou v auguste 2009) neprejavili súhlas a ochotu zabezpečiť takúto súčinnosť pre žalobcu. Táto skutočnosť sporná v konaní nebola. Vzhľadom na povahu tohto plnenia, t.j. zabezpečenie súčinnosti žalovaným, ktoré je závislé od súhlasného a aktívneho prístupu tretích osôb, ktoré takúto vôľu neprejavili, sú podľa odvolacieho súdu splnené predpoklady následnej nemožnosti plnenia, keď táto situácia (nesúhlas tretích strán) nastala po vzniku zmluvného vzťahu medzi stranami sporu. Jedná sa o faktickú nemožnosť plnenia, t.j. žalovaný nemá možnosť splniť tento záväzok, pretože v prípade, ak by sám vlastnými prostriedkami mienil túto povinnosť splniť, dostal by sa v zmysle § 3 ods.1 OZ pri výkone tejto povinnosti v prospech žalobcu do rozporu s chránenými záujmami tretích osôb, t.j. s vlastníckymi právami na strane teplární. Z vyššie uvedeného dôvodu sa jedná aj o objektívnu nemožnosť plnenia, pretože nemožnosť plnenia nie je závislá na vôli žalovaného, ale na vôli tretích strán, ktorú žalovaný nemá možnosť ovplyvniť a donútiť ich k takémuto konaniu. Zároveň bolo preukázané, že sa jednalo aj o trvalú prekážku, pretože po dohodnutú dobu plnenia nebola tretími subjektmi takáto súčinnosť poskytnutá a neprejavili s ňou súhlas.

80. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru o dodatočnej nemožnosti splnenia povinnosti žalovaného na poskytnutie súčinnosti podľa čl. 3.3. Zmluvy uzavretej so žalobcom, postupoval správne a správne zo zisteného skutkového stavu dospel k záveru o zániku tejto povinnosti žalovaného.

81. Okresný súd správne dospel aj k záveru, že z dôvodu zániku povinnosti žalovaného poskytnúť súčinnosť, nepreukázal žalobca v konaní základný predpoklad na ním uplatnenú náhradu škody podľa § 373 a nasl. ObZ. V prejednávej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku z dôvodu tvrdenia o porušení zmluvnej povinnosti žalovaného spočívajúceho v neposkytnutí súčinnosti podľa čl. 3.3. Zmluvy, v dôsledku ktorého mal znemožniť splnenie povinností žalobcu. Tým, že súd prvej inštancie správne konštatoval zánik záväzku žalovaného na poskytnutie súčinnosti z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia, nemohla byť žalovaným porušovaná povinnosť, ktorá zanikla. Žalovaný oznamoval žalobcovi nemožnosť poskytnutia súčinnosti podľa čl. 3.3 Zmluvy už dňa 14.10.2009, kedy deklaroval existujúci stav nemožnosti plnenia. Záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného ako predpokladu nároku na náhradu škody z dôvodu zániku povinnosti žalovaného pre nemožnosť plnenia je preto správny a okresný súd postupoval správne, keď žalobu v celom rozsahu zamietol.

82. Odvolací súd konštatuje, že súdom prvej inštancie zistený zánik záväzku žalovaného z dôvodu dodatočnej nemožnosti jeho plnenia a z neho vyplývajúci záver o nepreukázaní porušenia právnej povinnosti ako predpokladu vzniku nároku na náhradu škody postačuje na správne prijatý záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v celom rozsahu.

83. Žalobca si voči žalovanému uplatnil nárok na náhradu škody z dôvodu ušlého zisku na základe skutkového tvrdenia o porušení zmluvnej povinnosti žalovaného zabezpečiť súčinnosť podľa čl. 3.3 Zmluvy. V konaní bol preukázaný zánik tejto povinnosti žalovaného z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia a preto takto žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody nemohol byť úspešný. Žalobca si neuplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody z iného dôvodu, neuviedol iné skutkové okolnosti uplatnenia nároku a nebolo vykonané a ani navrhované dokazovanie preukazujúce nárok na náhradu škody z iného dôvodu a na základe iných skutkových tvrdení. Odvolací súd sa preto zaoberal nárokom uplatneným žalobcom na základe ním uvádzaných skutkových tvrdení o porušení zmluvných povinností žalovaným.

84. Vzhľadom na dôvody odvolania, ako aj žalobcom v priebehu konania tvrdenej skutočnosti o porušení zásady pacta sunt servanda pri rozhodovaní o nároku žalobcu, odvolací súd uvádza nasledovné. Dodatočná nemožnosť plnenia ako zákonom predpokladaný dôvod zániku záväzku sa nevyhnutne vo

svojich dôsledkoch musí dostávať do rozporu so zásadou pacta sunt servanda. Ako už bolo uvedené, bez toho, aby došlo k splneniu zmluvne dohodnutého záväzku, dochádza k jeho zániku, a to zo zákonom predpokladaných dôvodov dodatočnej nemožnosti plnenia. Tento zánik povinností z titulu dodatočnej nemožnosti plnenia zaniká ex lege bez ďalšieho, t.j. bez subjektívneho zásahu a vôle zmluvných strán. Treba aj pripomenúť, že pokiaľ boli v zmluve dohodnuté vzájomné plnenia, ktoré majú synalagmatickú povahu, potom zánikom záväzku žalovaného na poskytnutie súčinnosti dochádza aj k zániku záväzku žalobcu poskytnúť plnenie na ktoré sa zaviazal. Táto vzájomná prepojenosť plnenia žalovaného a žalobcu je priamo uvedená v čl. 4.4. písm. b) Zmluvy, podľa ktorého neposkytnutie súčinnosti žalovaným podľa čl. 3.3 Zmluvy má za následok nemožnosť plnenia žalobcu.

85. Nad rámec uvedeného považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že v súkromnoprávných zmluvných vzťahoch je nepochybná aplikácia zásady zmluvnej voľnosti a zásady pacta sunt servanda. Zásada zmluvnej voľnosti však nie je neobmedzená a aj jej limity sú dané, napr. uplatnením zásady dobrých mravov (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR z 28.02.1995 sp.zn. PL ÚS 10/95), čo znamená že zmluvná voľnosť nie je bezbrehá, ale jej limity sú v zásade vymedzené vo všeobecnej rovine v § 3 ods.1 OZ, t.j. zásadou dobrých mravov, ako aj tým, aby výkon práv a povinností nezasahoval bez právneho dôvodu do práv a oprávnených záujmov iných. V opačnom prípade nepožíva takýto výkon práv a povinností právnu ochranu. Limity zmluvnej voľnosti sú dané aj dovolenosťou dohodnutých práv a povinností, pričom dôsledkom ich dojednania v rozpore so zákonom môže byť absolútna neplatnosť právneho úkonu. Okrem skúmania limitov zmluvnej voľnosti z pohľadu § 3 ods.1 OZ a dovolenosti konania je nevyhnutné posudzovanie aj obsahu dohodnutých práv a povinností, t.j. či sa jedná o také práva a povinnosti a ich náplň a obsah, ktoré sú realizovateľné a možné. V opačnom prípade počiatočná nemožnosť plnenia znamená absolútnu neplatnosť právnych úkonov a dodatočná nemožnosť plnenia má za následok zánik takto dohodnutých záväzkov.

86. Podľa odvolacieho súdu, zásada zmluvnej voľnosti a zásada pacta sunt servanda nebráni súdu posudzovať obsah vzájomne dohodnutých práv a povinností zmluvných strán aj z hľadiska splnenia limitov podľa § 3 ods. 1 OZ, z hľadiska dovolenosti ako aj možnosti plnenia záväzku a teda nielen z hľadiska, či sa jedná o dobrovoľne dohodnuté plnenie. Na záver o tom, či je plnenie možné nepostačuje záver o dobrovoľnom dohodnutí plnenia a teda prípadne dobrovoľného prevzatia aj takého záväzku, ktorý splniť možné nie je. Nepostačuje preto len konštatovanie v prejednávanej veci, že žalovaný sa zaviazal na plnenie podľa čl. 3.3. Zmluvy, t.j. na poskytnutie súčinnosti a preto je povinný ho plniť bezvýhradne a bezpodmienečne, pokiaľ zo zisteného skutkového stavu vyplynie, že došlo k zániku tejto povinnosti žalovaného z titulu dodatočnej nemožnosti plnenia. Pokiaľ preto súd prvej inštancie posudzoval nárok žalobcu na náhradu škody a dospel k záveru že povinnosť, ktorá podľa žalobcu mala byť žalovaným porušovaná a ktorá mala byť základom uplatnenia jeho nároku na náhradu škody, zanikla, nekonal v rozpore so zásadou zmluvnej voľnosti, ani so zásadou pacta sunt servanda, ale aplikoval zákonom predpokladaný zánik záväzku z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia.

87. Odvolací súd sa už bližšie nezaoberal ďalším tvrdením a záverom súdu prvej inštancie, že k nemožnosti plnenia pristúpila aj ďalšia okolnosť, a to vyjadrenie Ministerstva životného prostredia o odmietnutí financovania tohto zmluvného vzťahu so žalobcom, pretože to považoval za nadbytočné. Za postačujúci záver o dodatočnej nemožnosti plnenia považoval záver súdu prvej inštancie o dodatočnej nemožnosti plnenia poskytnúť súčinnosť podľa čl. 3.3. Zmluvy. Nad rámec uvedeného však odvolací súd konštatuje, že obsah vzájomne dohodnutých práv a povinností vyplývajúci zo Zmluvy bol závislý na dvoch podstatných skutočnostiach, a to financovania predmetu zmluvy z prostriedkov Ministerstva životného prostredia SR (ďalej aj „MŽP SR“) a poskytnutia súčinnosti žalovaným. Dôsledkom neposkytnutia finančných prostriedkov od MŽP SR malo byť povinné uzavretie dodatku k Zmluve podľa jej čl. 6.9, k čomu nedošlo a neposkytnutie súčinnosti žalovaným, závislým od súhlasu tretích osôb, podľa čl. 3.3 Zmluvy sa považovalo za nemožnosť plnenia povinností žalobcu. Očakávanie žalobcu o predpokladanom dosiahnutí zisku bolo oprávnené za situácie naplnenia uvedených dvoch predpokladov, k čomu však nedošlo.

88. Žalobca v bode 4 odvolania namietal nesprávny záver súdu prvej inštancie, že aj ušlý zisk môže predstavovať nepredvídateľnú škodu, ktorá nepodlieha úhrade poškodenému. Odvolací súd konštatuje, že tento záver súdu prvej inštancie nemal vplyv na rozhodnutie o zamietnutí žaloby. V bode 22 napadnutého rozhodnutia okresný súd dospel k záveru, že nebola preukázaná základná náležitosť nároku žalobcu na náhradu škody, a to porušenie povinnosti žalovaného zo záväzkového vzťahu a z

tohto dôvodu žalobu zamietol. Odvolací súd považuje za nadbytočné zaoberať sa tvrdením žalobcu v odvolaní o nesprávnom posúdení nepredvídateľnosti ušlého zisku. Aj samotný súd prvej inštancie v bode 23 poukázal len podporne na svoj názor ohľadne predvídateľnosti nároku na náhradu škody vo forme ušlého zisku. V súvislosti s výškou škody však odvolací súd poukazuje na záver súdu prvej inštancie, že ako žalobca, tak ani žalovaný nevyvinuli žiadnu snahu za účelom eliminácie alebo zníženia hrozacej škody, keď od septembra 2009 (oznámenie žalovaného a reakcia žalobcu) nevyvinuli žiadnu snahu na zmenu zmluvného vzťahu a prispôsobenie zmluvných práv a povinností. Podľa okresného súdu sa žalobca stal aktívny až po doručení odstúpenia od zmluvy zo strany žalovaného 24.05.2011, t.j. takmer po dvoch rokoch jeho nečinnosti, pričom si uplatňuje nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku práve za obdobie do mája 2011. V odvolaní žalobca takto zistený skutkový stav nenamietal. Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaný oznámil žalobcovi nemožnosť poskytnutia súčinnosti už v októbri 2009, pričom žalobca si uplatňuje nárok na náhradu škody z dôvodu ušlého zisku do mája 2011 za porušenie zmluvnej povinnosti, ktorej nemožnosť plnenia mu bola oznámená už v októbri 2009 a tieto okolnosti okresný súd zohľadnil pri svojom závere o uplatnení práva žalobcom v rozpore s poctivým obchodným stykom.

89. Žalobca v bode 8 odvolania uvádza chybnú aplikáciu § 265 Obch. zák., pre ktorú okresný súd nemal relevantný podklad okrem svojvôle. S takýmto záverom odvolací súd nesúhlasí.

90. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/2005). Podľa odvolacieho súdu uvedené kritéria svojvôle záver okresného súdu o výkone práva v rozpore s poctivým obchodným stykom nespĺňa.

91. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nesplnenie povinnosti žalovaného poskytnúť súčinnosť podľa čl. 3.3. Zmluvy z dôvodu nemožnosti plnenia nemôže tvoriť základ nároku žalobcu na náhradu škody a výkon práva žalobcu na jej náhradu považoval za výkon v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, keď povinnosti žalovaného v rozpore s jeho možnosťami neboli vynúiteľné od tretích osôb, ktoré neboli ochotné poskytnúť súčinnosť na splnenie povinnosti žalovaného a túto skutočnosť oznámil žalovaný žalobcovi dňa 14.10.2010. Uviedol, že nesplnenie povinnosti žalovaného z dôvodu nemožnosti plnenia nemôže tvoriť základ nároku žalobcu na náhradu škody a v prípade jeho uplatňovania ide o šikanózný výkon práva nepoživajúci právnu ochranu. Žalovaný pritom informoval obratom žalobcu o nemožnosti plnenia a žalobca od jeho vyjadrenia zo dňa 22.09.2009, že trvá na zmluvnom vzťahu, až do 27.05.2011 ostal nečinný podľa zistenia okresného súdu.

92. V odvolaní žalobca vo všeobecnosti namietal neexistenciu podkladov na aplikáciu § 265 ObZ okrem svojvôle. Odvolací súd sa zaoberal takto vymedzeným odvolacím dôvodom žalobcu nachádzajúcim sa vo včas podanom odvolaní zo dňa 27.09.2019 v súlade s ust. § 380 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že záver okresného súdu o výkone práva žalobcu na náhradu škody voči žalovanému nie je založený na svojvôli. Okresný súd dostatočne určil východiská svojho záveru o neposkytnutí právnej ochrany žalobcom uplatnenému právu, pričom vychádzal z individuálnych okolností prejednávanej veci. Žalobca vo včas podanom odvolaní, rozsahom a dôvodmi ktorého je odvolací súd viazaný, neuviedol konkrétne okolnosti svojho tvrdenia o svojoľnej aplikácii § 265 ObZ. Odvolací súd odkazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP na dôvody napadnutého rozhodnutia okresného súdu o neposkytnutí súdnej ochrany nároku žalobcu z dôvodu konania v rozpore s poctivým obchodným stykom, ktoré považuje za správne. Napriek uvedenému odvolací súd dodáva nasledovné.

93. Inštitút poctivého obchodného styku je pravidlom aplikujúcim sa pre obchodno-závazkové vzťahy, pričom sa jedná o individualizáciu noriem morálky pre osobitný druh právnych vzťahov, a to obchodno-závazkové vzťahy. Dôsledkom aplikácie tohto inštitútu je neposkytnutie ochrany takému výkonu práva, ktoré sa prieči zásadám poctivého obchodného styku. Jedná sa o taký výkon práva, ktorému sa neposkytuje ochrana, ktorý prekračuje hranice zmluvnej voľnosti v obchodno-závazkových vzťahoch. Jeho podstatou je neposkytnutie ochrany uplatnenému právu, ak je takýto výkon v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, a to aj vtedy, ak neporušuje žiadne kogentné ustanovenie zákona. Takýto výkon nepožíva právnu ochranu. Podstatou princípu poctivého obchodného styku je

zabezpečiť rovnováhu práv a povinností vzniknutých zo zmluvného vzťahu v prípade, ak hrozí zneužitie výkonu práva, keď dochádza k porušeniu rovnováhy účastníkov na základe zmluvných dojednaní zakladajúcich nerovnosť zmluvných strán. Malo by sa teda jednať o výnimočné uplatnenie tohto inštitútu pri individuálnom posúdení konkrétneho prípadu majúceho na zreteli zmluvnú voľnosť, zásadu pacta sunt servanda a zákaz zneužitia práva.

94. Nad rámec dôvodov uvedených súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že samotné uplatnenie nároku na náhradu škody nie je výkonom práva v rozpore s poctivým obchodným stykom. Podľa odvolacieho súdu však okresný súd postupoval správne ak po zohľadnení individuálnych skutkových okolností daného prípadu (zánik povinnosti na súčinnosť zo strany žalovaného z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia, nemožnosť vynútenia záväzku žalovaného na súčinnosť voči tretím osobám, informovanie žalobcu o tejto skutočnosti obratom v októbri 2009, nečinnosť žalobcu po dobu takmer 2 rokov, uplatnenie nároku na náhradu škody za obdobie jeho nečinnosti až do konca mája 2011, nepreukázanie vykonania žiadnych opatrení stranami sporu, teda ani žalobcom na zmenu zmluvy ani žiadnych úkonov za účelom predchádzania alebo zníženia žalobcom udávanej škody) dospel k záveru o uplatnení nároku na náhradu škody v rozpore s poctivým obchodným stykom, keď dôvodom uplatnenia nároku na náhradu škody žalobcom je práve porušenie zmluvnej povinnosti žalovaného, ktorej splnenie sa však stalo dodatočne nemožným najneskôr v októbri 2009 a ktorej splnenie voči tretím osobám žalovaný nemal možnosť vynútiť bez neoprávneného zásahu do práv týchto osôb, ktoré nepožíva právnu ochranu podľa § 3 ods. 1 OZ.

95. Okresný súd správne posúdil uplatnenie nároku žalobcu, ktorý má šikanóznou povahu aj pri vyhodnocovaní časového hľadiska, keď je nárok uplatnený za porušovanie zmluvnej povinnosti v trvaní od roku 2009 do mája 2011, hoci povinnosť žalovaného na súčinnosť sa stala dodatočne nemožnou najneskôr už v októbri 2009 o čom bol žalobca informovaný a počas tohto obdobia bol nečinný.

96. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že hoci podľa § 4.4 písm. b) Zmluvy už sedem dní neposkytnutia súčinnosti žalovaným bolo dôvodom na odstúpenie od zmluvy pre jej podstatné porušenie, žalobca bol podľa okresného súdu nečinný takmer 2 roky. Odstúpenie od zmluvy síce nie je povinnosťou žalobcu avšak v kontexte s uvedenými lehotami, nekonanie žalobcu vykazuje znaky šikanózneho výkonu práva, keď bez primeraných opatrení (zmena zmluvy, zníženie žalobcom tvrdenej hrozacej škody, uzavretie náhradnej zmluvy a pod.) ponechal zmluvný vzťah bez zmeny s predpokladom narastania ušlého zisku.

97. Ako už bolo uvedené účelom princípu poctivého obchodného styku je zabezpečiť rovnováhu práv a povinností vzniknutých zo zmluvného vzťahu v prípade, ak hrozí zneužitie výkonu práva, keď dochádza k porušeniu rovnováhy účastníkov na základe zmluvných dojednaní zakladajúcich nerovnosť zmluvných strán. Tiež už bolo uvedené, že Zmluva na jednej strane upravovala nemožnosť plnenia na strane žalobcu pre neposkytnutie súčinnosti žalovaného. Na druhej strane neposkytnutie súhlasu tretích osôb - teplární, ktoré neboli ani stranami sporu a ktoré nie sú ani v subordinácii voči žalovanému, ako predpokladu na poskytnutie tejto súčinnosti žalovaným zmluva už nijakým spôsobom neriešila. Práve porušenie povinnosti poskytnutia súčinnosti žalovaným, závislým od postoja tretích osôb, je pritom základom uplatneného nároku žalobcu. Podľa odvolacieho súdu takéto zmluvné dojednania založili nerovnováhu zmluvných strán, keď žalobca je chránený pri nevykonávaní jeho zmluvných povinností z dôvodu neposkytnutia súčinnosti žalovaným (jedná sa o nemožnosť plnenia na jeho strane podľa § 4.4 písm. b) Zmluvy) avšak žalovaný pri splnení jeho povinnosti na poskytnutie súčinnosti žalobcovi podľa § 3.3 Zmluvy takto chránený nie je, t.j. nesúhlas tretích osôb - teplární, ktorý je nevyhnutný na poskytnutie súčinnosti, nemal mať podľa zmluvy za následok dôvodnú prekážku plnenia, ktorá by žalovaného zbavovala zodpovednosti za jej neplnenie, tak ako tomu bolo na strane žalobcu podľa § 4.4 písm. b) Zmluvy). Samotné postavenie zmluvných strán nemusí byť v úplnej rovnováhe a je výsledkom zmluvnej voľnosti a vzájomne dohodnutých práv a povinností. Ak však dôjde pri výkone práv zo zmluvy k takému uplatneniu práva na základe zmluvných dojednaní zakladajúcich nerovnosť zmluvných strán, ktoré podstatným spôsobom narúša rovnováhu jej účastníkov, umožňuje princíp poctivého obchodného styku korekciu na vyrovnanie postavenia strán zmluvy. Podľa odvolacieho súdu o takýto prípad ide v prejednávanej veci, keď základom nároku žalobcu na náhradu škody je porušenie povinnosti, ktorej splnenie sa pre žalovaného stala nemožným a voči tretím osobám nevyhnutným.

98. Žalobca v bode 5 odvolania uvádzal nesprávny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého „zmluvne koncipovaná povinnosť žalovaného je neplatná v súlade s § 3 OZ, preto je zmluva v tomto smere neplatná“. Odvolací súd v tejto časti odvolania so žalobcom súhlasí.

99. Na viacerých miestach v bode 21 napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie konštatuje zánik záväzku žalovaného na poskytnutie súčinnosti z dôvodu nemožnosti plnenia, ktorá vznikla v priebehu zmluvného vzťahu. Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru, o dodatočnej nemožnosti plnenia, ktorá nastala až v priebehu zmluvného vzťahu, t.j. po jeho vzniku. Podľa okresného súdu dohoda o povinnosti žalovaného na poskytnutie súčinnosti pri vyhrnutí zmesi od teplárenských spoločností odlišných od žalovaného je neplatná podľa § 3 OZ, keďže hoci sa zmluvné strany na takto koncipovanej povinnosti žalovaného dohodli, výkon danej povinnosti bez právneho dôvodu zasahuje do práv a oprávnených záujmov iných osôb (teplární), ktoré neboli účastníkmi zmluvného vzťahu a nemali sa k tejto povinnosti možnosť vyjadriť. Na druhej strane okresný súd konštatoval dodatočnú nemožnosť plnenia práve z vyššie uvedeného dôvodu pri poskytnutí súčinnosti zo strany žalovaného. V tejto časti je rozhodnutie súdu prvej inštancie nekonzistentné a protirečivé. Protirečivosť záverov okresného súdu spočíva v tom, že ak by mala byť Zmluva v čl. 3.3 o zabezpečení súčinnosti žalovaného neplatná, nemôže z neplatného ustanovenia zmluvy následne vzniknúť dodatočná nemožnosť plnenia, pretože z neplatného ustanovenia žiadne práva ani povinnosti vzniknúť nemôžu a teda nemôžu ani dodatočne zaniknúť.

100. Pokiaľ súd prvej inštancie odkázal na znenie § 3 ods. 1 OZ v súvislosti s tým, že záväzok žalovaného zabezpečiť vyhrnutie zmesi od teplárenských spoločností bez právneho dôvodu zasahuje do práv a oprávnených záujmov týchto iných osôb, potom dôsledkom jeho záveru je nemožnosť poskytnutia ochrany takémuto výkonu povinností žalovaného voči týmto tretím subjektom. Dôsledkom potom nie je záver o neplatnosti zmluvy v tejto časti v zmysle § 3 ods. 1 OZ. Ak sa jedná o výkon práv zasahujúcich bez právneho dôvodu do práv a oprávnených záujmov tretích osôb dôsledkom je, že takémuto výkonu práv a povinností nemožno priznať právnu ochranu. Súd prvej inštancie nekonštatoval z tohto dôvodu neplatnosť tejto časti zmluvy podľa § 39 OZ a ani tak urobiť nemohol, pretože konštatoval prípadný neoprávnený zásah pri výkone súčinnosti žalovaným do práv tretích osôb. Súd prvej inštancie nekonštatoval z tohto dôvodu ani rozpor s dobrými mravmi. Pri prípadnom výkone súčinnosti žalovaného konštatoval zásah do práv tretích osôb, čo je iná skutková podstata odlišná od konania v rozpore s dobrými mravmi, zakladajúca odmietnutie výkonu práv v zmysle § 3 ods. 1 OZ. Dôsledkom aplikácie § 3 ods. 1 OZ nie je založenie, vznik ani zmena práva, ale odopretie ochrany výkonu takéhoto práva. Výkon práv zasahujúcich bez právneho dôvodu do oprávnených záujmov a práv tretích osôb nespôsobuje sám o sebe neplatnosť zmluvného ustanovenia, ak nie sú inak naplnené dôvody neplatnosti podľa § 37 a nasl. OZ, avšak takýto výkon nepožíva súdnu ochranu. Pokiaľ súd prvej inštancie v bode 21 napadnutého rozhodnutia uviedol, že dohodnutá povinnosť žalovaného zabezpečiť vyhrnutie zmesi od teplárenských spoločností, ktorá zasahuje do práv a oprávnených záujmov tretích osôb bez ich vedomia a súhlasu, je neplatná podľa § 3 ods. 1 OZ, tento jeho záver je nesprávny. V tejto časti je preto odvolanie žalobcu dôvodné. Táto skutočnosť však nič nemení na vecnej správnosti výroku napadnutého rozhodnutia o zamietnutí žaloby.

101. Odvolací súd nesúhlasí s tvrdením žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal dôkazmi preukazujúcimi nárok žalobcu. Súd prvej inštancie vyhodnotil všetky dôkazy predložené oboma stranami sporu a dospel k záveru o dodatočnej nemožnosti plnenia na strane žalovaného a teda k zániku povinnosti, od porušenia ktorej odvíjal žalobca nárok na náhradu škody.

102. Odvolací súd nesúhlasí ani s tvrdením žalobcu v odvolaní o porušení zásady zákazu deformácie dôkazu, teda vyvodzovanie skutkových zistení, ktoré nevyplývajú z vykonaného dokazovania poukazujúc na to, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu zo dňa 22.06.2009, ktorú koncipoval sám žalovaný, už bola v predchádzajúcich konaniach súdmi celej súdnej sústavy SR považovaná za platnú a ak ju súd prvej inštancie hodnotí ako neplatnú, je to v rozpore s ústavným princípom autonómie vôle a zmluvnej slobody. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď odvolací súd považoval záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania bodu 3.3. Zmluvy za nesprávny, považoval odvolací súd za nadbytočné ďalej sa týmto dôvodom odvolania zaoberať.

103. Nad rámec uvedeného odvolací súd konštatuje, že predmetom konania žalobcu voči žalovanému na Okresnom súde Žilina sp. zn. 20Cb/111/2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline, bol

nárok na zaplataenie plnenia, ktoré reálne bolo poskytnuté podľa uvedenej Zmluvy, a to na základe súčinnosti poskytnutej zo strany Zvolenskej teplárenskej a.s. v auguste 2009, teda nie na základe súčinnosti poskytnutej žalovaným. Takisto rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 6Cb/8/2014 z 09.10.2015 sa zaoberalo nárokom na zmluvnú pokutu z dôvodu omeškania poskytnutého plnenia na základe uvedeného rozhodnutia Okresného súdu v Žiline. Ani jeden z uvedených súdov ako prejudiciálne neriešil otázku dodatočnej nemožnosti plnenia pri poskytnutí súčinnosti, na ktorú sa zaviazal žalovaný v bode 3.3. Zmluvy.

104. Námietku žalobcu o porušení princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania napadnutým rozhodnutím odvolací súd preto nepovažoval za dôvodnú.

105. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie a zostali sporné (napr. Nález ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo 16.03.2005). Strana konania má však právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom prostriedku. Pokiaľ v rozhodnutí absentuje vyporiadanie sa so spornými skutkovými tvrdeniami, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o uplatnenom nároku, ide o nepreskúmateľné rozhodnutie. Takéto rozhodnutie porušuje právo účastníka na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

106. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie výhradne v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní. Zaoberal sa tými otázkami, ktoré sú nevyhnutné a podstatné pre rozhodnutie o nároku žalobcu a pre rozhodnutie o jeho odvolaní.

107. Odvolací súd sa nezaoberal v tomto rozhodnutí tými výhradami žalobcu, ktoré smerovali voči jeho predchádzajúcemu rozhodnutiu, ktorým zrušil pôvodné rozhodnutie súdu prvej inštancie, pretože predmetom tohto odvolacieho konania je preskúmanie rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 4Cb/51/2013-357 zo dňa 17. 09. 2019 na základe odvolania žalobcu zo dňa 27. 09. 2019.

108. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu v dostatočnom rozsahu zisteného súdom prvej inštancie, vrátane jeho správneho vyhodnotenia, ktorý bol podkladom pre správne prijatý záver o výkone práva žalobcu v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a o nepreukázaní porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným, zaniknutej pre dodatočnú nemožnosť plnenia, ako predpokladu pre uplatnenie nároku na náhradu škody.

109. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 CSP ako vecne správne potvrdil.

110. Žalobca podal odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu, ktorým bola žaloba zamietnutá a zároveň sa domáhal aj priznania náhrady trov konania. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že podal odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu v celom rozsahu, vrátane druhej výrokovej vety o náhrade trov konania.

111. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 256 ods.1 CSP tak, že ich priznal žalovanému ako plne úspešnému v spore v rozsahu 100%. Podľa okresného súdu žalovaný (správne malo byť uvedené „žalobca“) bol neúspešný v celej časti žaloby a časť žaloby zobral späť z dôvodov na jeho strane a preto aj v tejto časti zavinil zastavenie konania a z uvedeného dôvodu bol žalovaný úspešný v celom rozsahu. Podľa odvolacieho súdu okresný súd správne rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania.

112. Predmetom nároku žalobcu bolo zaplataenie sumy 12.712.316,- Eur. V časti o zaplataenie 5.071.769,- Eur s príslušenstvom bolo konanie z dôvodu späťvzatia žaloby zastavené. V zmysle § 256 ods.1 CSP je v prípade zastavenia konania rozhodovanie o náhrade trov konania viazané na procesné zavinenie. Ak žalobca vzal žalobu čiastočne späť, procesne tým zavinil zastavenie konania bez ohľadu na to, že tvrdil, že sa týmto úkonom malo vyjsť v ústrety žalovanému. Z procesného hľadiska to bol žalobca, ktorý zavinil z dôvodu späťvzatia žaloby zastavenie konania v tejto časti a preto aj v časti zastavenia konania vznikol žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Vo zvyšnej časti

o zaplataenie 7.640.547,- Eur s prísl., v ktorej bola žaloba napadnutým rozhodnutím zamietnutá, bol žalovaný procesne úspešný v spore. Súd prvej inštancie preto rozhodol správne, keď žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, ktorý úspešný v konaní nebol. Pokiaľ súd prvej inštancie v druhej výrokovej vete priznal nárok na náhradu trov konania prvostupňového, ako aj odvolacieho konania, z povahy veci vyplýva, že sa jedná o tie trovy odvolacieho konania, ktoré vznikli ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúce sa predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu o zrušení pôvodného rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej.

113. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1, § 255 ods.1 a § 262 ods.1 CSP tak, že ho priznal žalovanému ako strane úspešnej v odvolacom konaní voči žalobcovi v celom rozsahu.

114. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).